

70
FI

FACTS

Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto

ISSN 1681-2174

Nuoret työntekijät – Tietoja ja lukuja Työperäiset riskit ja niiden terveysvaikutukset

Tässä raportissa on yhteenveto Euroopan riskienseurantakeskuksen raportista (1), jossa kuvataan työterveyden ja työturvallisuuden suhdetta tiettyihin riskeihin, aloihin tai työntekijäryhmiin. Raportti on osa laajempaa hanketta, jonka tavoitteena on tunnistaa varhain suuntauksia ja työhön liittyviä riskejä, jotta resursseja voitaisiin suunnata paremmin ja asioiden kulkuun voitaisiin puuttua varhaisemmassa vaiheessa ja tehokkaammin.

Nuoriin kohdistuvista työhön liittyvistä riskeistä jo tehtyjen tutkimusten metodeihin liittyy joitakin ongelmia (2). Kaikista riskeistä ei ehkä ilmoiteta, sillä nuoret työntekijät eivät välttämättä tunne raportointiprosessia ja epäröivät ilmoittaa vaaratekijöistä ja riskeistä. Ikäryhmittäin jaoteltuja EU:n tason tilastoja ja nuorten työntekijöiden riskeille altistumista koskevia tietoja (3) on myös vaikea saada etenkin niiltä aloilta ja niistä ammattiluokista, jotka nuoria eniten työllistävät. Tämä koskee etenkin palvelu-, hotelli- ja ravintola- ja myyntialaa. Ongelmana ovat myös lukuisat sekaannusta aiheuttavat tekijät. Esimerkiksi rakennus-, teollisuus-, maatalous- ja kuljetusalalla työskentelevistä melulle altistuu suurin osuus työntekijöistä, kun taas absoluuttisesti suurin määrä melulle altistuvia työntekijöitä työskentelee palveluelinkeinojen parissa (myynti, henkilökohtaiset palvelut, koulutus, terveydenhoito ja sosiaalityö).

Tämän vuoksi raportissa käytetäänkin ei-vertailukelpoisia tietoja, esimerkiksi ainoastaan yhdestä jäsenvaltiosta, yksittäistutkimuksia ja muiden kuin virallisten kansallisten tietojen perusteella tehtyjä tutkimuksia, joiden avulla pyritään paikkaamaan puuttuvat aukot ja osoittamaan, miten monimutkainen nuorten työntekijöiden riskeille altistumisen tilanne on.

Riskeille altistuminen

Eurooppalaisten ja joidenkin kansallisten lähteiden mukaan nuoret työntekijät altistuvat muita enemmän seuraaville työn haittatekijöille: melu, värinä, kuumuus ja kylmyys sekä vaaralliset aineet.

Etenkin hotelleissa, ravintoloissa ja rakennuksilla työskentelevät nuoret altistuvat voimakkaalle melulle. Nuoret työntekijät ovat erityisen herkkiä akustisille vaurioille myös sen vuoksi, että he muodostavat suurimman osan puhelinpalvelukeskusten työvoimasta.

© Työtarkastusvirasto, talous- ja työministeriö, Itävalta

Altistuminen kuumuudelle on yleistä ulkotöissä (maatalous- ja rakennusammatit), teollisuudessa sekä hotelli- ja ravintola-alalla.

Vaarallisia aineita esiintyy useilla työpaikoilla, joilla nuoret työskentelevät. Vaarallisia aineita ovat muun muassa maatalous- ja rakennuskemikaalit, puhdistusaineet, bensiini, liuottimet ja hiustenhoitotuotteet.

EU:sta ja kansallisista lähteistä peräisin olevien tutkimustulosten mukaan vaikuttaa siltä, että fyysisesti vaativaan työhön liittyvät tekijät (kuten työskentely epämuukavissa asennoissa, raskaiden kuormien käsittely ja toistotyö) ovat yleisempiä nuorten työntekijöiden keskuudessa kuin työvoimassa keskimäärin. Tämän vuoksi nuorilla työntekijöillä on erityinen riski saada tuki- ja liikuntaelinvaivoja (kuten alaselän kivut). Tutkimusten mukaan vaikuttaa myös siltä, että nuoret ovat vähemmän tietoisia työhön liittyvistä riskeistä.

Elämän ja työn tahdin kiihtyessä nykypäivän maailmassa nuorten on työskenneltävä tiukkojen määräaikojen mukaan ja nopeassa tahdissa. Vaikka tutkimuksissa esitetäänkin, että nuorten työtuntimäärä on pienempi kuin työväestössä keskimäärin, nuoret tekevät useammin vuorotyötä ja heidän työaikansa on epäsäännöllisempi.

Nuoret työntekijät myös kokevat muita todennäköisemmin heihin kohdistuvaa ei-toivottua seksuaalista kiinnostusta. Hotelli- ja palvelualalla satunnaisissa työsuhteissa työskenteleviin nuoriin naisiin kohdistuu todennäköisemmin sukupuolista häirintää.

Terveysvaikutukset

Muut kuin kuolemaan johtavat tapaturmat

Kansallisten ja Euroopan tason tietojen perusteella vaikuttaa siltä, että nuoret työntekijät ovat suuremmissa vaaroissa joutua työssään onnettomuuksiin. Tapaturmien määrät ja syyt vaihtelevat kuitenkin suuresti eri alojen ja ammattien välillä. Viimeisimpien eurooppalaisten tietojen mukaan (4) muiden kuin kuolemaan johtavien työtapaturmien määrä oli yli 40 prosenttia suurempi 18–24-vuotiaiden keskuudessa. Vaikuttaa siltä, että etenkin nuoret miehet ovat työturvallisuuden osalta riskiryhmässä.

Kuolemaan johtavat tapaturmat

EU:n tilastojen mukaan nuorten työntekijöiden kuolemaan johtavien tapaturmien kokonaismäärä on pienempi kuin muilla työntekijöillä. Nämä tulokset ovat eri puolilta maailmaa saatujen tutkimustulosten mukaisia.

Nuorten työntekijöiden kuolemaan johtavien tapaturmien määrä voi kuitenkin olla huomattavan suuri joillakin tietyillä aloilla. Kuolemaan johtavat tapaturmat ovat yleisimpiä maatalousalalla ja sen jälkeen rakennus-, kuljetus- ja liikennealalla sekä teollisuudessa. Rakennusalalla tapahtuu eniten nuorten työntekijöiden kuolemantapauksia.

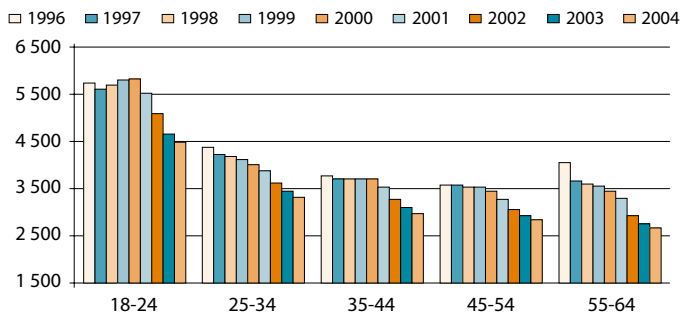
(1) <http://osha.europa.eu/publications/reports/7606507>

(2) Breslin, F. C., Day, D., Tompa, E., Irvin, E., Bhattacharyya, S., Clarke, J., Wang, A., *Systematic review of risk factors for work injury among youth*, Toronto: Institute for Work and Health, 2005.

(3) Nuoret työntekijät: 15–24-vuotiaat.

(4) Euroopan työtapaturmatilastot (ESAW).

(5) Maatalous; teollisuus; sähkö-, kaasua- ja vesihuolto; rakentaminen; tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen, -pyörien, henkilökohtaisten tavaroiden ja taloustavaroiden korjaaminen; hotelli- ja ravintola-ala; kuljetus, varastointi ja liikenne; rahoituksen välitys; kiinteistönvälitys, vuokraus ja liike-elämää palveleva toiminta.

Työtapaturomasuhde 1996–2004 (yli kolmen päivän menetys, 100 000 työntekijää kohden, yhdeksän pääalaa (9), ESAW)

Lisäksi on huolestuttavaa, että myyntialalla väkivaltaisuuksista johtuvat kuolemantapaukset ovat nousussa joissakin maissa, mikä on näkyntä naisten kuolemantapausten suurena osuutena tällä alalla.

Ammattitaudit ja terveysongelmat

Nuorten työntekijöiden riski sairastua ammattitauteihin on keskimääräistä alhaisempi vanhempiin työntekijöihin verrattuna. Ammattitautien puhkeaminen edellyttää usein kumulatiivista altistumista ja/tai latenssivaihetta, eikä niitä aina välttämättä tunnisteta lyhytaikaisten työsuhteiden vuoksi.

Euroopan ammattitautitilastojen (EODS) perusteella viisi yleisintä ammattitautia 15–35-vuotiaiden työntekijöiden keskuudessa ovat allergiset reaktiot, ihoärsytys, keuhkosairaudet, infektiosairaudet ja tuke- ja liikuntaelinsairaudet. Vuonna 1999 alle 25-vuotiaiden nuorten työntekijöiden osuus kaikista itse ilmoitetuista terveysongelmista, jotka johtuivat keuhkosairauksista ja aiheuttivat vähintään kahden viikon poissaolon, oli 86,5 prosenttia. Alle 25-vuotiaiden nuorten työntekijöiden osuus kaikista itse ilmoitetuista terveysongelmista, jotka johtuivat stressistä, masennuksesta ja ahdistuneisuudesta ja aiheuttivat vähintään kahden viikon poissaolon, oli lähes puolet (48,9 %).

Vaikka nämä tulokset eivät tarjoa nuoria työntekijöitä koskevia tarkkoja lukuja, ne antavat viitteitä asiasta. Esimerkiksi ihotulehdukset, yläraajojen sairaudet ja stressi ovat huomattavia työperäisten sairauksien aiheuttajia vähittäismyynnialalla.

Ennaltaehkäisy ja tutkimustarpeet

Mahdollisia syitä edellä mainittuihin suuriin työtapaturomalukuihin ja terveysongelmiin ovat nuorten työntekijöiden puutteellinen kokemus, heidän fyysinen ja psyykinen kypsyttömyytensä ja puutteelliset tietonsa työsuojeluasioista sekä työnantajien kyvyttömyys ottaa huomioon nämä tekijät tarjoamalla heille asianmukaista koulutusta, valvontaa ja turvaa ja sijoittamalla nuoret heille sopiviin työtehtäviin. Nuorten työntekijöiden työhön liittyviin riskeihin tulee suhtautua vakavasti. Monien riskitekijöiden katsotaan edelleen johtuvan nuorten riskikäyttäytymisestä tai heidän työnsä tilapäisestä luonteesta.

© Euroopan yhteisöt, 2006

Koulutuksen ja päivittäisten työpaikkakäytäntöjen osalta on ryhdyttävä kohdistettuihin erityistoimenpiteisiin.

Jotkin tutkimukset osoittavat myös, että kuntouttamistoimia ei ole kohdistettu erityisesti nuoriin työntekijöihin. Nuorten työntekijöiden lyhyemmät toipumisajat saattavat olla osoitus siitä, että heidän tietoisuutensa heihin kohdistuvista riskeistä ja niiden seurauksista ovat puutteelliset.

Nuoria työllistävien alojen työsuojelua olisi edistettävä koulutuksen ja ennaltaehkäisyn avulla. Kun suurimmat terveysriskit tunnetaan, myös työnantajien ja nuorten työntekijöiden tietämystä näistä terveysriskeistä on lisättävä.

Tutkimuksen ja käytännön kannalta on suositeltavaa

- keskittyä aloihin, joilla nuorilla työntekijöillä on eniten riskejä;
- lisätä työnantajien ja nuorten työntekijöiden tietämystä yleisimmistä riskeistä;
- lisätä työnvälitystoimistojen tietämystä riskeistä, joille nuoret altistuvat;
- valistaa tarkastajia siitä, millä aloilla suurin osa nuorista työntekijöistä työskentelee ja mitä riskejä heillä on;
- ottaa huomioon nuorten erityisryhmien erityistarpeet (mies/nainen, siirtotyöläinen jne.);
- kiinnittää erityistä huomiota osa-aikaisiin ja määräaikaisiin työsuhteisiin. Neuvonnassa olisi mainittava nuoriin työntekijöihin kohdistettavan erityishuomion merkitys, ja työnantajille, tarkastajille ja ennaltaehkäiseville tahoille olisi annettava erityisopastusta;
- sisällyttää nuoriin työntekijöihin liittyvät kysymykset vuorotyötä koskeviin ohjeisiin;
- muuttaa loukkaantuneiden työntekijöiden kuntouttamis- ja työllistymiskäytäntöjä siten, että ne koskevat myös nuoria työntekijöitä;
- sisällyttää työsuojelu koulutukseen. Tämä on erityisen tärkeää niiden nuorten kannalta, jotka työskentelevät satunnaisissa työsuhteissa ja saavat vähemmän koulutusta työssä ja joita on vaikea tavoittaa.

Lisätietoja

Raportilla pyritään edistämään myös viraston vuotuista kampanjaa, jonka aiheena vuonna 2006 oli nuorten työsuojelu. Yhteisen tunnuslauseen "Hyvä startti työhön" myötä 30 maata osallistui aktiivisesti Euroopan suurimpaan nuoria työntekijöitä suojelemaan Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston kampanjaan.

Lisätietoja nuorten työntekijöiden altistumisesta riskeille ja niiden terveysvaikutuksille on tiedotteessa 69: **Nuoret työntekijät – Tietoja ja lukuja: nuorten työllisyys.**

Lisätietoja nuorten työntekijöiden turvallisuudesta on osoitteessa <http://ew2006.osha.europa.eu/>.

Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto

Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao
P. (+ 34) 94 479 43 60, F. (+ 34) 94 479 43 83
Sähköposti: information@osha.europa.eu

© Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto. Jäljentäminen on sallittua, kunhan lähde mainitaan. Printed in Belgium, 2007

